

Asiya nəhəngi Cənubi Qafqazın lider ölkəsini seçir

Azərbaycan-Çin iqtisadi əlaqələri getdikcə daha çox sahəni əhatə edir

Azərbaycanla Çin arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi, bu sahədə qarşıda dayanan məsələlərin həlli məqsədilə xeyli müddətdir Hökumətlərarası İqtisadi Komissiya fəaliyyət göstərir. Komissiyanın ilk iclası 2009-cu il mayın 27-də keçirilib. 2012-ci il iyunun 12-də Pekin şəhərində Azərbaycanın İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və Çinin Kommersiya Nazirliyi arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanıb.

Azərbaycan Çinlə sənaye, kənd təsərrüfatı, ticarət, turizm, İKT, nəqliyyat-logistika, tikinti və digər sahələrdə əməkdaşlıq edir. Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ilin aprelinə Çinə səfəri zamanı iki ölkənin şirkətləri arasında ümumi dəyəri 821 milyon dollar olan 10 sənəd imzalanıb. Azərbaycanla Çin arasında ticarət dövriyyəsində müsbət dinamika mövcuddur. Belə ki, ölkəmiz Çinin Cənubi Qafqazda ən böyük ticarət tərəfdaşdır. Çində Azərbaycanın ticarət nümayəndəliyi fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı, Urumçi, Luco və Şanxayda Azərbaycanın Ticarət evləri açılıb. Ölkəmiz Çinin müxtəlif bölgələrinə ticarət missiyaları təşkil edir.

Azərbaycan Respublikasının "Bir kəmə, bir yol" strategiyası üçün vacib ölkə olduğunu Çin rəsmiləri hər zaman qeyd edirlər. Bu məsələ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin Çinin "Phoenix" telekanalına müsahibəsində də geniş yer alıb: "Biz bu layihəni marşrut boyu ölkələrə firavanlıq gətirə biləcək əməkdaşlıq, tərəfdaşlıq və qarşılıqlı firavanlıq kimi görürük. Xəzər dənizi ilə Qara

dəniz arasında yerləşən Azərbaycan Mərkəzi Asiya ilə Avropanı birləşdirən təbii əlaqədir".

H.Hacıyev həmçinin qeyd edib ki, bu yaxınlarda Çinin Sian şəhərindən gələn qatar Qazaxıstandan və Xəzər dənizindən keçərək Azərbaycana cəmi 11 günə çatıb. Nəqliyyat baxımından bu marşrut çox vacib, rəqabətədavamlı və mümkün olduğunu bir daha sübut etdi. Eyni zamanda bu marşrut təhlükəsiz və etibarlıdır. Biz bu ticarət yolunun səmərəliliyini və rəqabət qabiliyyətini daha da artırmaq üçün çinli dostlarımızla çox çalışırıq. Azərbaycan həmçinin Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun ötürücülük qabiliyyətini artırmaq istiqamətində səy göstərir.

Hər iki ölkə arasında münasibətlər bu gün "Bir kəmə, bir yol"la yanaşı, digər iqtisadi sahələrdə də sürətlə inkişaf edir. SOCAR dost ölkəyə Azərbaycan və digər mənşəli

xam neft, neft, neft-kimya məhsullarının, eləcə də mayeləşdirilmiş qazın (LNG) təchizatını uğurla həyata keçirir. Ölkəmizin elektroenergetika sektorunda Çin şirkətlərinin fəal iştirakı enerji əməkdaşlığını getdikcə möhkəmləndirir. Bununla bərabər, Çinin enerji müəssisələri ilə çoxillik əlaqələr hazırda "yaşıl enerji" və "yaşıl texnologiya"lar üzrə layihələrlə yeni inkişaf mərhələsinə daxil olur. Bu xüsusda 230 MVt gücündə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının inşasında "Dongfang" şirkətinin iştirakı, "China Gezhouba Group Overseas Investment" müəssisəsinin 2 QVt gücündə bərpaolunan enerji layihəsinin icrasında fəaliyyəti respublikamız tərəfindən yüksək dəyərləndirilir.

Yuxarıda sözügedən müsahibədə bu məsələyə də toxunulub. Çinlə Azərbaycan arasında enerji sahəsində də sıx əməkdaşlığın olduğu bir

daha vurğulanıb. Çin şirkətləri neft və təbii qaz layihələrində iştirak edirlər. "Yaşıl keçid" Azərbaycan üçün prioritet sahəyə çevrildiyinə görə Çin şirkətləri ölkəmizin iqtisadiyyatının şaxələndirilməsində yaxşı tərəfdaşdırlar.

Keçən ilin oktyabr ayında elektrik enerjisi, neft-qaz, neft-kimya və bərpaolunan enerji sahələrində əməkdaşlığın inkişafı, həmçinin enerji layihələrinə investisiyanın təşviqi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Milli Enerji Administrasiyası arasında Anlaşma Memorandumu"nun imzalanması da bu dost ölkələrin energetika sektorunda gələcək ikitərəfli əlaqələrin genişləndirilməsi, yeni texnologiyaların tətbiqi, enerji infrastrukturunun yenilənməsi üzrə münasibətləri daha da dərinləşdirəcək. Eyni zamanda adıçəkilən anlaşma me-

morandumu tərəflər arasında əməkdaşlığın güclənməsinə, qarşılıqlı investisiya və biznes fəaliyyətlərinin təşviqinə, bərpaolunan enerji mənbələri sahəsində təcrübə mübadiləsinin keçirilməsinə müsbət təsir göstərəcək.

Onu da xatırladaq ki, Çinin innovasiya yönümlü investisiya imkanları respublikamız üçün mühüm önəm daşıyır. Dost ölkə Azərbaycan iqtisadiyyatının diversifikasiya, innovasiya və transformasiya sahələrinə xüsusi maraq göstərir.

Ölkəmizdə Çin investisiyalı onlarca şirkət qeydiyyatdan keçib. Bundan başqa, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində başlanan infrastruktur layihələrində iştirak üçün Çin şirkətləri də müraciət ediblər. "Huawei" şirkəti isə artıq bu regionda "ağıllı kənd" və "ağıllı şəhər" layihələrinin icraçılarındanır.

Çin şirkətlərinin ölkəmizə olan böyük marağı təsadüfi deyil. Çünki son illər ərzində Azərbaycan resursdan asılı iqtisadiyyatdan innovasiya, sahibkarlıq və biliyə əsaslanan sənaye üzərində inkişaf edən iqtisadiyyata uğurla keçid edib. Tətbiq edilən vergi güzəştləri, güzəştli kreditlər, hökumət təşəbbüsləri ilə dəstəklənən əlverişli investisiya mühiti və dövlət - özəl sektor tərəfdaşlığının genişləndirilməsi diqqətdə saxlanılır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə vergi güzəştləri, sosial sığorta müavinətləri, təkmil investisiya təşviqi mexanizmləri, kommunal xidmətlər üzrə güzəştlər, əmək miqqrasiyası kvotasının müəyyənləşdirilməsi və sadələşdirilən iş prosedurları ilə bağlı əlverişli şərtlər Çin şirkətlərinin Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında həyata keçirilən layihələrə marağını artırır.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"